

Volejbal

Historie a systematika volejbalu

Obr. 130. I. volejbalové družstvo Masarykovy koleje z r. 1933. Masaryková kolej staví každoročně několik prvotřídních družstev a drží i mistrovství kolejí.

Úvod

Přednáška I – historie a systematika volejbalu

Přednáška II – roční tréninkový plán

Přednáška III – pravidla volejbalu, činnost rozhodčího

Téma přednášky I

- Historie volejbalu
- Formy volejbalu
- Charakteristika hry
- Obsah hry
- Systematika herních činností a herních systémů ve volejbale
- Individuální herní činnosti jednotlivce (IHČJ)
- Herní kombinace (HK)
- Herní systémy (HS)

Historie a vznik volejbalu

- V roce 1895 W. G. Morgan, YMCA Springfield, název “minonette“ , později „to volley the ball“
- Kanada, Indie, Jižní a Střední Amerika
- V Asii (Čína, Japonsko) v 16,12,9 hráčích; každá chyba bod, dvě podání
- Evropa – Francie, Litva, Estonsko, Lotyšsko (američtí vystěhovalci)
- Po I. světové válce i u nás – zásluha J. A. Pípala – ředitel středisek YMCA

Organizace volejbalu

- **FIVB** (The Fédération Internationale de Volleyball)
- Vznik **1947** v Paříži – sídlí v Lausanne.
- Československo bylo jednou ze 14 zakládajících zemí,
- V roce 2010 se FIVB skládala z 220 členských federací a předsedala pěti kontinentálním konfederacím: AVC (Asie), CAVB (Afrika), CEV (Evropa), CSV (Jižní Amerika) a NORCECA (Severní a Střední Amerika)

Nové logo FIVB, 2010

Zdroj: <http://www.asianvolleyball.org/upfile/news/201204/20120419232059451.jpg>, 2013

Logo CEV (2017)

Organizace volejbalu

- **CEV** (Confédération Européenne de Volleyball)
- kontinentální řídicí orgán pro volejbal a plážový volejbal v Evropě.
- Tzv. „Evropská komise sportu“ – předchůdce CEV – byla zřízena 21. října **1963**, v Bukurešti.
- Sídlo v Lucemburku – sdružuje 55 národních svazů.
- V současné době pořádá CEV dvě nejvýznamnější klubové evropské soutěže ve volejbale mužů a žen – CEV Champions League a Indesit European Champions League.

Organizace volejbalu

- **ČVS** (Český volejbalový svaz)
- založen v roce 1921 spolu s basketbalovým svazem (Československý volejbalový a basketbalový svaz)
- v roce 1946 byl osamostatněn
- v současné době má přes 50 tisíc členů

Logo ČVS (2017)

Historie volejbalu – největší úspěchy MUŽI

- OH – 1x stříbro Tokio 1964, 1x bronz Mexiko 1968
- MS – 2x zlato Paříž 1956, Praha 1966
– 4x stříbro Praha 1949, Moskva 1952, Rio de Janeiro 1960, Moskva 1962
- ME – 3x zlato Řím 1948, Bukurešť 1955, Moskva 1958

Czechoslovakia Gold Medal Team 1948 (2017)

Historie volejbalu – největší úspěchy ŽENY

- MS – 2x bronz Paříž 1956, Praha 1966
- ME – 1x zlato Bukurešť 1955, 4x stříbro, 4x bronz

Formy volejbalu

■ Volejbal na antuce

1. Šestkový – antuková liga
2. Volejbalové debly – 2x2, menší hřiště (4,5x9 m)

■ Plážový volejbal – Beach volleyball

- ✓ menší pískové hřiště (16x8 m)
- ✓ počet hráčů 2x2
- ✓ bloky se počítají jako dotyk míče
- ✓ zákaz *ulití* míče

■ Smíšený volejbal – mixy

- ✓ musí být v týmu alespoň dvě ženy
- ✓ ženy hrají většinou nahrávačky
- ✓ tato kategorie je označována jako 4+2 (4 muži + dvě ženy)

Charakteristika hry

- Kolektivní míčová hra, řadíme ji mezi síťové hry
- 2 družstva, účelem hry je poslat míč přes síť na zem do pole soupeře

Rozbor hry

- Cílem hry je odbít míč přes síť do soupeřova prostoru. Tato činnost se realizuje v utkání.
- Utkání se dělí na sety; jednotlivé části setů se dělí na rozehry.
- Rozehra – se zahajuje podáním a končí chybou jednoho družstva
- Neustálé střídání útoku a obrany. Tyto ucelené části hry nazýváme fázemi hry.

Rozbor hry

- Základní fáze hry se dělí na menší části – úseky hry
- Úseky hry – jsou části hry v útoku nebo obraně:
 - ❖ Přejít z obrany do útoku – přihrávka
 - ❖ Vedení a zakončení útoku – nahrávka+útok
 - ❖ Přejít z útoku do obrany – obranné postavení
 - ❖ Vlastní bránění – blok + obrana v poli

Rozbor hry

- Fáze a úseky hry se vytvářejí v řetězci herních situací
- Herní situace je okamžitý stav ve hře
- Herní situace mají tendenci se opakovat
- Opakování herních situací je jednou ze zákonitostí volejbalu

Organizace hry

- N – nahrávač
- S – smečář
- B – blokař
- U – univerzál
- L – libero

Organizace hry

- Družstvo spontánně nebo cílevědomě organizuje svoji hru
- Určuje funkce a rozestavení hráčů
- Realizuje herní kombinace, tím vytváří systém hry
- **Herní systém** je základní způsob organizace hry družstva

Systematika herních činností a systémů

- **IHČJ** (individuální herní činnosti jednotlivce) – je komplex pohybové činnosti, kterými hráč řeší herní situace.
- **HK (herní kombinace)** – chápeme jako vědomou spolupráci dvou a více hráčů v prostoru a čase. Jsou jádrem hry.
- **HS (herní systém)**– představuje organizaci individuálních a kolektivních činností, zaměřených na splnění úloh v útoku i obraně (zda se v nich vyskytují specializovaní hráči)
 - útočné – nahrávka, útok, podání
 - obranné – přihrávka, blok, vybírání

Individuální herní činnosti jednotlivce

- Podání
- Přihrávka
- Nahrávka
- Útok
- Blok
- Vybírání

Útočné IHČJ – podání

- ✓ s rotací, bez rotace
- ✓ vrchem, spodem
- ✓ v čelném postavení, v bočném postavení
- ✓ z výskoku, ze stoje

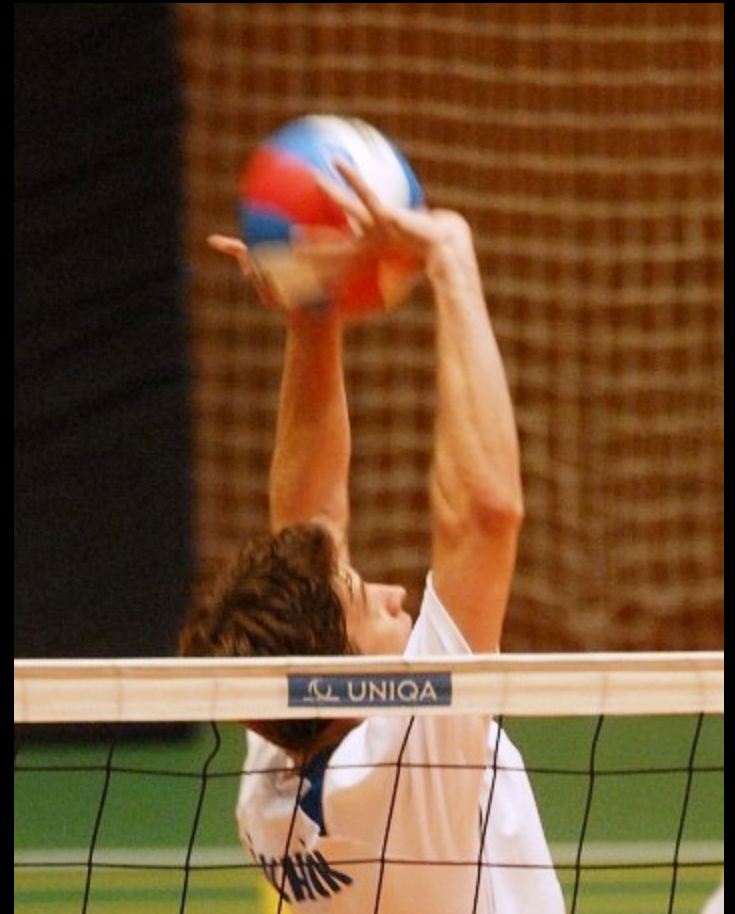
Podání

Útočné IHČJ – nahrávka

- ✓ obouruč vrchem, obouruč spodem, jednou rukou vrchem
- ✓ z miesta, po pohybu, ve výskoku
- ✓ vysoká, polovysoká, nízka
- ✓ dlhá, strední, krátka
- ✓ z pole, u sítě
- ✓ k síti, od sítě, rovnoběžně se sítí

Nahrávka

Útočné IHČJ – útočný úder

- ✓ smeč, lob, drive, ulití
- ✓ v prvém, druhém a třetím sledu
- ✓ po ruce, přes ruku
- ✓ diagonálně, přímo
- ✓ po odraze ze dvou nohou, po odraze z jedné nohy

Smeč, „ulívka“

Obranné IHČJ – blok

- ✓ útočný, obranný
- ✓ z místa, po pohybu
- ✓ otevřený, polozavřený, zavřený

Jedno..., dvoj... a trojblok

Obranné IHČJ – přihrávka – příjem podání

- ✓ obouruč vrchem, obouruč spodem, jednou rukou
- ✓ z místa, po pohybu
- ✓ ve stoji, v pádu

Příjem podání

Obranné IHČJ – obrana v poli (vybírání)

Vybírání lehkých míčů

- ✓ obouruč vrchem, spodem
- ✓ z místa, po pohybu

Vybírání těžkých míčů

- ✓ obouruč vrchem, spodem, jednou rukou
- ✓ vrchem, spodem, zdola, jinou částí těla
- ✓ ve stoji, v pádu, skokem
- ✓ z místa, po pohybu, v pohybu

Vybírání

Budějcká Drbna
Foto: Jan Homolka © 2012

Herní kombinace – útočné

Po nahrávce u sítě

- ✓ s vysokým nahrávkami (normál), se speciálními nahrávkami (signál)
- ✓ se stabilním N, s vbíhajícím N
- ✓ v 1., 2., 3. sledu
- ✓ zakončeném hráčem přední řady, zakončené hráčem zadní řady
- ✓ se stabilním, Po nahrávce z pole
- ✓ přebíhajícím, s vbíhajícím N
- ✓ zakončené hráčem přední řady, zadní řady

Herní kombinace – útočné

Po nahrávce na útok

- ✓ od nahrávače, od jiného hráče

Herní kombinace – obránné

Zaujetí vyčkávacího postavení

- ✓ základní postavení hráče družstva
- ✓ před blokováním u sítě
- ✓ před obranou v poli

Blokování

- ✓ jednoblok, dvojblok, trojblok
- ✓ na okraji sítě, ve středu sítě

Herní kombinace – obránné

Postavení při příjmu podání

- ✓ s pěti
- ✓ čtyřmi
- ✓ třemi
- ✓ dvěma hráči

Postavení při útoku soupeře

- ✓ podle počtu H v jednotlivých úsecích obrany
- ✓ počet hráčů na bloku

Herní kombinace – obranné

- ✓ počet H za blokem
- ✓ počet H v poli
- ✓ při útoku ze středu sítě, při útoku z okrajů sítě

Postavení při vykrývání vlastního útoku

- ✓ 5, 4, 3, 2, 1 hráčem, bez vykrývajících hráčů
- ✓ při útoku z okraje sítě či středem sítě

Herní systémy

Bez specializovaných hráčů

- ✓ Každý přední hráč v zóně III nahrávačem
- ✓ Každý přední hráč v zóně II nahrávačem

Se specializovanými hráči (s L, bez L)

- ✓ Se třemi nahrávači (3-3)
- ✓ S dvěma nahrávači (2-4)
- ✓ S jedním nahrávačem (1-5)

Obsah herních systémů

Ve volejbalové praxi rozlišujeme hru družstva na:

- **hru po podání soupeře** (herní komplex 1),

příjem – nahrávka – útok

- **hru po vlastním podání** (herní komplex 2),

Blok – obrana v poli – protiútok

Děkuji za pozornost

Mgr. Jindřich Pavlík
pavlikj@fsps.muni.cz